

HKSCAN

**Osavuosisikatsaus
Q3/2020**

HKScanin osavuositarkastus 1.1.–30.9.2020

HKScanin tulosparannus jatkui, kolmannen vuosineljänneksen vertailukelpoinen liike-tulos oli paras kvartaalitulos viiteen vuoteen

Heinä-syyskuu 2020

- HKScanin liikevaihto oli 438,3 (439,4) miljoonaa euroa.
- Liiketulos parani 3,2 miljoonalla eurolla ja oli 7,7 (4,5) miljoonaa euroa.
- Vertailukelpoinen liiketulos parani 3,7 miljoonalla eurolla ja oli 8,2 (4,5) miljoonaa euroa.
- Kaikki markkina-alueet tekivät voitollisen vertailukelpoisen liike-tuloksen.
- Koronapandemia hidasti tulosparannusta ja sen vaikutus oli voimakkainta Suomessa.
- Vertailukelpoinen liiketulos oli HKScanin paras kvartaalitulos sitten vuoden 2015 viimeisen vuosineljänneksen.
- Vuositasolla (rullaava 12 kuukautta) vertailukelpoinen liiketulos nousi 10,6 miljoonaan euroon.
- Liiketoiminnan rahavirta heikkeni 5,9 miljoonalla eurolla ja oli 2,8 (8,7) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuu 2020

- HKScanin liikevaihto kasvoi 2,1 prosentilla ja oli 1 308,1 (1 280,6) miljoonaa euroa.
- Liiketulos parani 20,5 miljoonalla eurolla ja oli 3,8 (-16,7) miljoonaa euroa.
- Vertailukelpoinen liiketulos parani 12,9 miljoonalla eurolla ja oli 4,9 (-8,0) miljoonaa euroa.
- Liiketulosta paransivat kaupalliset onnistumiset kaikilla markkina-alueilla. Vähittäiskauppamyynä kasvoi selvästi pandemian seurauksena, mutta food service -myynä jäi merkittävästi vertailukautta pienemmäksi.
- Liiketoiminnan rahavirta parani 12,7 miljoonalla eurolla ja oli 23,3 (10,6) miljoonaa euroa.
- Korollinen nettovelka oli 323,1 (308,8) miljoonaa euroa, ja nettovelkaantumisaste 103,2 (90,1) prosenttia. Lukuihin sisältyy 37,7 miljoonan euron investointi Vantaan tonttiin.

Sulkeissa olevat luvut viittaavat vertailukauteen eli samaan ajanjaksoon edellisenä vuonna, ellei toisin mainita. Tämän raportin luvut ovat tilintarkastamattomat.

Näkymät vuodelle 2020

Vuonna 2020 HKScan arvioi konsernin vertailukelpoisen liike-tuloksen paranevan vuodesta 2019.

Avainluvut, liikevaihto

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
Liikevaihto	438,3	439,4	1 308,1	1 280,6	1 744,4
Suomi	190,0	190,2	563,4	559,1	770,6
Ruotsi	162,2	161,4	477,6	478,6	652,1
Baltia	44,1	43,9	132,0	125,5	168,5
Tanska	42,0	43,9	135,1	117,3	153,3

Avainluvut, liiketulos

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
Liiketulos	7,7	4,5	3,8	-16,7	-23,2
- % liikevaihdosta	1,7	1,0	0,3	-1,3	-1,3
Vertailukelpoinen liiketulos	8,2	4,5	4,9	-8,0	-2,2
- % liikevaihdosta	1,9	1,0	0,4	-0,6	-0,1
Vertailukelpoinen liiketulos, Suomi	1,4	1,3	-4,3	-4,3	-1,7
- % liikevaihdosta	0,7	0,7	-0,8	-0,8	-0,2
Vertailukelpoinen liiketulos, Ruotsi	5,9	3,6	11,7	5,6	12,0
- % liikevaihdosta	3,6	2,3	2,5	1,2	1,8
Vertailukelpoinen liiketulos, Baltia	1,8	1,7	3,8	3,5	5,1
- % liikevaihdosta	4,2	3,8	2,8	2,8	3,0
Vertailukelpoinen liiketulos, Tanska	1,0	-0,1	1,7	-4,3	-5,3
- % liikevaihdosta	2,3	-0,3	1,3	-3,6	-3,5

Avainluvut, muut

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
Voitto ennen veroja	5,6	1,8	-2,9	-25,6	-34,5
- % liikevaihdosta	1,3	0,4	-0,2	-2,0	-2,0
Tilikauden voitto	3,7	0,4	-6,4	-26,9	-37,5
- % liikevaihdosta	0,9	0,1	-0,5	-2,1	-2,2
Tulos/osake, euroa	0,03	-0,01	-0,10	-0,41	-0,52
Vertailukelpoinen tulos/osake, euroa	0,03	-0,01	-0,09	-0,29	-0,26
Liiketoiminnan rahavirta	2,8	8,7	23,3	10,6	59,2
Rahavirta investointien jälkeen	-5,2	3,2	-47,9*	-13,8	27,6
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja, %			0,1	-2,6	-3,1
Korollinen nettovelka			323,1	308,8	275,8
Nettovelkaantumisaste %			103,2	90,1	84,8

* Sisältää 37,7 miljoonan euron investoinnin Vantaan tonttiin.

HKScanin toimitusjohtaja Tero Hemmilä

HKScanin heinä-syyskuun 2020 vertailukelpoinen liiketulos oli yhtiön paras kvartaalitulostulos sitten vuoden 2015 viimeisen vuosineljänneksen. Heinä-syyskuun 2020 vertailukelpoista liiketulosta parempi saman kvartaalin tulos saavutettiin viimeksi vuonna 2012. Olen tyytyväinen yhtiön tuloskehitykseen, kun otetaan huomioon markkinoihin vaikuttaneet erittäin vakava ja edelleen jatkuva koronapandemia sekä Saksassa seuranta-kauden loppupuolella todettu afrikkalainen sikarutto. Kannattavuutemme on luonnollisesti riittämättömällä tasolla ja jatkamme tavoitteellista työtä sen merkittäväksi parantamiseksi.

Heinä-syyskuussa konsernin liikevaihto oli vertailukauden tasolla ja vertailukelpoinen liiketulos 8,2 miljoonaa euroa, mikä on lähes 4 miljoonaa euroa vertailukautta parempi. Varastojen tilapäisestä kasvusta johtuen liiketoiminnan rahavirta heikkeni 5,9 miljoonaa euroa vertailukaudesta.

Tammi-syyskuussa konsernin liikevaihto kasvoi yli 2 prosenttia ja vertailukelpoinen liiketulos parani lähes 13 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Liiketoiminnan rahavirta vahvistui 12,7 miljoonalla eurolla. Rullaavan 12 kuukauden vertailukelpoinen liiketulos nousi syyskuun lopussa 10,6 miljoonaan euroon.

Kaikki liiketoimintayksikkömme onnistuivat parantamaan kolmannen vuosineljänneksen aikana vertailukelpoista liiketulostaan vertailukaudesta, vaikka pandemian välittömät ja välilliset vaikutukset heikensivät liiketulostamme kysynnän ja markkinahintojen muutosten kautta. Suurimmat tulosparantajat olivat Ruotsi ja Tanska. Baltiassa operatiivinen liiketoiminta kehittyi vahvasti. Suomen tuloskehitys oli hieman vertailukautta parempi. Merkittävimmät tekijät Suomen maltilliseen tuloskehitykseen olivat pandemiasta aiheutunut myynnin rakenteen muutos sekä Rauman siipikarjajäsenien haasteiden jatkuminen. Raumalla toiminta on edistynyt, mutta kokonaisuutena emme ole päässeet tavoitteen mukaiselle tasolle, mikä korostaa aiemmin päätetyn investoinnin tarvetta tuotantoprosessin alkupäähän. Rauman investointi toteutetaan pääosin vuoden 2021 alkupuolella. Kaikissa liiketoimintayksiköissä onnistuttiin kaupallisilla toimilla ja tuotannon tehokkuuden parantamisella sekä hyvällä kustannuskurilla pitämään tuloskehityksen suunta oikeana.

Tammi-syyskuussa HKScanin siipikarjatuotteiden myynnin vahva kasvu jatkui vähittäiskaupassa, minkä lisäksi myyntimme vahvistui myös punaisen lihan ja lihavalmisteiden kategorioissa. Valmisruokien kategoriassa kasvu on ollut maltillista emmekä ole vielä päässeet siinä tavoitteen mukaiseen kasvuun. Yhtiö on edennyt uusiin tuotekategorioihin kumppanuuksien kautta. Leivon Leipomon kanssa perustettu Boltsi Oy sekä yhteistyösopimus HesPro (Finland) Oy:n kanssa kasviproteiinituotteissa luovat pohjaa kasvulle uusissa tuotekategorioissa ja uusiin raaka-ainepohjiin.

Kolmannella vuosineljänneksellä kuluttajakysyntä oli edelleen vahvaa vähittäiskaupassa, mutta kysyntä food service -kanavassa jatkui normaalia heikompana kaikilla kotimarkkina-alueillamme. Koronapandemiasta johtuvat food service -alan toimijoita koskeneet viranomaisrajoitukset vaikuttivat selvästi myyntiimme ja sen myötä katsauskauden liikevaihtoon ja myyntikatekertymään. Vaikutus oli voimakas Suomessa, mutta oli selvä myös muilla kotimarkkinoillamme.

Vuosineljänneksen lopulla Saksassa ilmennyt afrikkalainen sikarutto laski voimakkaasti sianlihan markkinahintoja Euroopassa ja aiheutti välittömästi välillisen tulosvaikutuksen Baltian liiketoimintaamme kuuluvan biologisen omaisuuserän arvon alentumisena. Lisäksi Euroopan sianlihan hinnan lasku vaikutti liikevaihtoomme teollisuusmyynnin hinnanlaskun myötä.

Vientivolyymi Kiinaan kasvoi selvästi vertailukaudesta ja oli lähes tavoitteen mukaisella tasolla. Pandemian ja nyt myös afrikkalaisen sikaruton seurauksena volatilitteetti on lisääntynyt kansainvälisillä lihamarkkinoilla ja Euroopassa. Euroopassa erityisesti sianlihan markkinahintataso on laskenut. Afrikkalaisen sikaruton myötä vienti Saksasta Kiinaan on toistaiseksi keskeytynyt ja saksalainen sianliha jää Euroopan markkinoille. Tämä vaikuttaa välillisesti kotimarkkinoidemme hintatasoon.

Olemme korona-ajan vaativassa poikkeustilanteessa kyenneet pitämään toimitusketjumme toimintakyvyn hyvällä tasolla ilman häiriöitä. Tästä erityiskiitos koko henkilöstölle. Kiitos kuuluu myös tuottajille ja kaikille muille yhteistyökumppaneille. Kotimaisen ruoantuotannon arvostus on noussut selvästi kaikilla kotimarkkinoillamme, mikä näkyy esimerkiksi kotimaisen lihan osuuden vahvana kasvuna suhteessa lihan kokonaiskulutukseen.

Strategiamme keskiössä olevan ja vuoden 2019 alussa käynnistetyn Turnaround-ohjelman etenemistä hidasti pandemian aiheuttama muutos myynnin rakenteessa sekä pandemiasta aiheutuneet ylimääräiset kustannukset. Turnaround-ohjelman aikana saavutettu kumulatiivinen vertailukelpoisen liiketuloksen parannus oli syyskuun 2020 lopussa jo lähes 57 miljoonaa euroa. Yhtiön liiketoiminnan rahavirta parani vastaavana aikana kumulatiivisesti yli 86 miljoonaa euroa. Nettovelkaantumistaso on tasolla, joka mahdollistaa Turnaround-ohjelman hallitun toteuttamisen.

Osana strategiamme toteutusta perustamme uuden Food Solutions -yksikön, jonka tavoitteena on kehittää uusia konsepteja ja luoda lisäarvoa yhtiön nykyiselle tuotteisiin ja tuoteryhmiin perustavalle liiketoiminnalle. Kaupallisten digitaalisten ratkaisujen kehittämisvastuu kuuluu kiinteästi Food Solutions -yksikölle.

Ruokamarkkinoiden toimintatapaan syvästi ja todennäköisesti pitkäaikaisesti vaikuttava pandemia kiihdyttää tarvetta strategiamme mukaisten muutosten toteuttamiseen matkallamme kohti monipuolista ruokataloa. Ruoantuotannon ja -tarjonnan uusiutuvat tavat ja toimintakanavat yhdistettyinä kasvavaan digitalisaatioon vahvistavat tarvettamme uudistaa toimintaamme hallitusti ja tuloksellisesti.

Toimintaympäristömme keskellä pandemiaa on haastava ja afrikkalainen sikarutto aiheuttaa epävakautta Euroopan lihamarkkinoilla. Olemme toteuttaneet keväästä alkaen onnistuneesti ennalta-ehkäiseviä varautumistoimenpiteitä turvataksemme henkilöstömme terveyden ja sen myötä toimintamme jatkuvuuden koronapandemian aikana. Tämä työ jatkuu ja teemme kaiken tarvittavan, jotta yhtiön toiminta poikkeustilanteessa turvataan.

HKScanin tulosparannuksen jatkuminen antaa yhtiölle vakaan perustan jatkaa strategian mukaista työtä.

Konsernin liikevaihto ja -tulos

Heinä-syyskuu

Liikevaihto

HKScanin liikevaihto oli 438,3 (439,4) miljoonaa euroa. Liikevaihdon kehitykseen vaikutti food service -myynnin lasku, mitä vähittäiskauppamyynnin kasvu ei kyennyt täysin kompensoimaan. Food service -myynti oli katsauskaudella edelleen vertailukaudelta merkittävästi matalammalla tasolla, vaikka se parani huhti-kesäkuun katsauskaudesta selvästi.

Vertailukelpoisin luvuin HKScanin liikevaihto pysyi ennallaan Suomessa, Ruotsissa ja Baltiassa. Tanskan liikevaihto supistui vertailukaudesta. Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen, eli paikallisessa valuutassa olevan liikevaihdon konvertointi euroiksi, positiivinen vaikutus liikevaihtoon oli 4,5 miljoonaa euroa.

Katsauskaudella viennin volyyymi oli tavoitetasolla ja selvästi korkeampi kuin vertailukaudella. Pandemia vaikutti edelleen vientiin ja viennin kannattavuuteen. Vientivolyyymi Kiinaan kasvoi selvästi ja oli lähes tavoitteen mukaisella tasolla.

Liiketulokset

Konsernin liiketulos parani 3,2 miljoonalla eurolla ja oli 7,7 (4,5) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos parani 3,7 miljoonalla eurolla ja oli 8,2 (4,5) miljoonaa euroa. Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen vaikutus liiketulokseen oli 0,2 miljoonaa euroa.

Katsauskaudella liiketulokseen vaikuttavia kertaluonteisia eriä kirjattiin -0,6 miljoonaa euroa. Vertailukauden liiketulokseen ei sisällynyt kertaluonteisia eriä. Tarkempi kuvaus vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on raportin taulukko-osassa.

Liiketulosta paransivat kaupalliset onnistumiset, operatiivisen toiminnan tehostuminen sekä vuonna 2019 toteutettujen sopeuttamistoimenpiteiden näkyminen alemmina hallinnon kuluina. Kaikki markkina-alueet saavuttivat katsauskaudella voitollisen vertailukelpoisen liiketuloksen. Viennin vaikutus liiketulokseen on vähäinen.

Koronapandemia vaikutti edelleen konsernin vertailukelpoiseen liiketulokseen muun muassa tuotannon korkeampina kustannuksina. Aikaisemmat arviot food service -kanavan myynnin palautumisesta pandemiaa edeltävälle tasolle eivät toteutuneet ja katsauskauden myynti jäi selvästi vertailukaudesta. Voimakkain vaikutus kohdistui Suomen liiketoimintaan. Panostukset pandemian riskien torjuntaan vaikuttivat myös liiketoimintayksiköiden kykyyn toteuttaa tehostamistoimenpiteitä ja investointeja suunnitellussa aikataulussa.

Tammi-syyskuu

Liikevaihto

HKScanin liikevaihto kasvoi 2,1 prosenttia ja oli 1 308,1 (1 280,6) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa kasvattivat kaupalliset onnistumiset ja pandemiasta johtuva vähittäiskauppamyynnin selvä kasvu. Myynti food service -kanavassa jäi pandemian takia merkittävästi vertailukautta pienemmäksi.

Vertailukelpoisin luvuin HKScanin liikevaihto kasvoi kaikilla markkina-alueilla. Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen, eli paikallisessa valuutassa olevan liikevaihdon konvertointi euroiksi, vaikutus liikevaihtoon oli 0,2 miljoonaa euroa.

Liiketulokset

Konsernin liiketulos parani 20,5 miljoonalla eurolla ja oli 3,8 (-16,7) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liiketulos parani 12,9 miljoonalla eurolla ja oli 4,9 (-8,0) miljoonaa euroa. Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutoksen vaikutus liiketulokseen oli 0,1 miljoonaa euroa.

Liiketulokseen vaikuttavia kertaluonteisia eriä kirjattiin -1,1 miljoonaa euroa. Vertailukauden liiketulokseen sisältyi -8,7 miljoonan euron kertaluonteiset erät. Tarkempi kuvaus vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on raportin taulukko-osassa.

Liiketulosta paransivat kaupalliset onnistumiset kaikilla markkina-alueilla. Vähittäiskauppamyynti kasvoi selvästi pandemian seurauksena, mutta food service -myynti jäi merkittävästi vertailukauden tasoa pienemmäksi. Ruotsi, Baltia ja Tanska tekivät voitollisen vertailukelpoisen liiketuloksen. Suomen vertailukelpoinen liiketulos oli tappiollinen.

Pandemialla oli selvä negatiivinen vaikutus konsernin liiketulokseen. Vaikutus kohdistui voimakkaimmin Suomen liiketoimintaan, missä food service -kanavan painoarvo on suurin. Vaikutus oli selvä myös yhtiön muilla kotimarkkina-alueilla ja viennissä. Vähittäiskauppamyynnin kasvuun vastaaminen ja asiakastyytyväisyyden varmistaminen näkyivät kustannusten nousuna ja tuotannon lisäkuluina.

Tase, rahavirta ja rahoitus

HKScanin taseen loppusumma syyskuun lopussa oli 942,4 (937,8) miljoonaa euroa. Konsernin korolliset velat olivat syyskuun lopussa 338,3 (325,0) miljoonaa euroa sisältäen IFRS 16:n mukaisen leasingvelan 34,3 (46,3) miljoonaa euroa. Nettovelka oli 323,1 (308,8) miljoonaa euroa ja se nousi 14,3 miljoonaa euroa vertailukaudesta ja 47,3 miljoonaa euroa vuodenvaihteesta. Nettovelkaantumisasasteeseen vaikutti 37,7 miljoonan euron investointi Vantaan tonttiin. Nettovelkaantumisasaste oli syyskuun lopussa 103,2 (90,1) prosenttia. IFRS 16:n mukaisen leasingvelan korottava vaikutus nettovelkaantumisasasteeseen oli noin 11 prosenttiyksikköä, mikä on vertailukauden tasolla.

Vuonna 2018 liikkeeseen laskettua hybridilainaa on taseessa 25,9 miljoonaa euroa ja sen kuponkikorko on kiinteä 8 prosenttia vuodessa ensimmäiseen lunastusmahdollisuuteen asti. Hybridilainaa käsitellään omana pääomana. Lainalla ei ole määrättyä eräpäivää, mutta HKScanilla on oikeus lunastaa laina takaisin ensimmäistä kertaa viiden vuoden kuluttua hybridilainan liikkeeseenlaskupäivästä vuonna 2023 sekä tätä seuraavina vuotuisina koronmaksupäivinä.

Konsernin maksuvalmius säilyi hyvänä. Sitovien valmiusluottojen määrä 30.9.2020 oli 100,0 (100,0) miljoonaa euroa ja ne olivat kokonaisuudessaan käyttämättä. 200 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käytössä 73,6 (15,0) miljoonaa euroa.

Heinä-syyskuussa nettorahoituskulut olivat -2,6 (-3,3) miljoonaa euroa ja tammi-syyskuussa -8,2 (-9,2) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan rahavirta heinä-syyskuussa oli 2,8 (8,7) miljoonaa euroa ja tammi-syyskuussa 23,3 (10,6) miljoonaa euroa. Rahavirta investointien jälkeen heinä-syyskuussa oli -5,2 (3,2) miljoonaa euroa ja tammi-syyskuussa -47,9 (-13,8) miljoonaa euroa, mikä sisältää investoinnin Vantaan tonttiin.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat heinä-syyskuussa 8,2 (5,7) miljoonaa euroa. Tammi-syyskuussa investoinnit olivat 68,9 (24,5) miljoonaa euroa. Lisäksi IFRS 16:n mukaisia lisäyksiä käyttöoikeusomaisuuseriin toteutettiin heinä-syyskuussa 0,8 (1,9) ja tammi-syyskuussa 3,7 (8,6) miljoonalla eurolla.

Heinä-syyskuussa HKScanin kaikilla markkina-alueillaan toteuttamat investoinnit kohdistuivat olemassa olevan kapasiteetin ylläpitoon ja tuottavuuden parantamiseen. Ruotsissa Kristianstadin tehtaan tuotantotilojen uudistaminen eteni suunnitellusti. Suomessa otettiin käyttöön uusi merkittävästi vähemmän muovia käyttävä jauhelihan pussipakkauslinja.

Kesäkuussa 2020 HKScan ja Leivon Leipomo perustivat yhtiön, jonka tavoitteena on Boltsi®-tuoteperheen vahva ja kannattava kasvu.

HKScan julkisti huhtikuussa 2020 ostaneensa Vantaalta tontin, jolla sijaitsee yhtiön tuotantolaitos ja logistiikkakeskus. HKScan osti tontin LSO Osuuskunnalta käyttäen maanvuokrasopimukseen sisältyvää etuosto-oikeutta. Tontin kauppahinta veroineen oli 37,7 miljoonaa euroa. HKScanin maksama kauppahinta vastasi tarjousta, jonka LSO Osuuskunta sai tontista kolmannelta osapuolelta. Vantaan kaupunki on ilmoittanut, ettei se käytä lakisääteistä etuosto-oikeuttaan. HKScanin Vantaan tuotantoyksikön ja logistiikkakeskuksen käyttöikä jatkuu 2030-luvulle. Yhtiön tavoitteena on laajentaa tontin omistus pohjaa alueen kehittämiseksi vastaamaan sen tulevaisuuden käyttötarpeita.

HKScan julkisti tammikuussa 2020 investoivansa noin kuusi miljoonaa euroa Rauman siipikarjayksikön uuteen teurastusprosessiin. Investointi parantaa merkittävästi raaka-ainesaantoa, tuottavuutta ja toiminnan luotettavuutta sekä varmistaa kysynnän vahvan kasvun vaatiman kapasiteetin. Rauman investoinnin valmistelu on edennyt suunnitellusti ja investointi toteutetaan pääosin vuoden 2021 alkupuolella.

Vuonna 2020 HKScan investoi osana Turnaround-ohjelmaansa viime vuotta enemmän. Tulevien vuosien investointien suunnittelussa tuottavuuden parantaminen ja konsernin strategian toteutuksen tukeminen ovat keskeisiä tavoitteita.

Toimintaympäristö

Muutokset keskeisissä myyntikanavissa ja tuotekategorioissa

Heinä-syyskuussa koronapandemian aiheuttamat muutokset HKScanin myyntikanavissa sekä myynnin rakenteessa näkyivät selvinä yhtiön kaikilla kotimarkkinoilla. Ruoan vähittäiskauppamyyni jatkui vahvana yhtiön kaikilla kotimarkkina-alueilla, mutta kysyntä food service -kanavassa oli edelleen normaalia heikompaa elpymisestä huolimatta. Ruoan verkkokauppa ja toimitukset suoraan kuluttajien koteihin jatkuivat kolmannella vuosineljänneksellä selvästi korkeammalla tasolla kuin ennen pandemiaa. Pandemian takia ruoanlaitto keskittyi koteihin myös kesäkaudella.

Kotimaisen lihan osuus lihan kulutuksesta kasvoi HKScanin kotimarkkinoilla. Brändituotteiden suosio vähittäiskaupassa kasvoi. Pandemia on lisännyt kuluttajien tietoisuutta kotimaisen ruoan ja ruokaturvan merkityksestä sekä paikallisen alkutuotannon arvostusta yhtiön kaikilla kotimarkkinoilla.

Kansainvälisen lihamarkkinan muutokset

Pandemian seurauksena hintavolatiliteetti on lisääntynyt selvästi kansainvälisillä lihamarkkinoilla. Katsauskaudella food service -kanavan heikko kysyntä on luonut markkinoihin epätasapainoa kotimarkkinoidemme lisäksi koko Euroopassa ja HKScanin vientimarkkinoilla Aasiassa. Lisäksi Saksassa todettu afrikkalainen sikarutto laski selvästi sianlihan markkinahintaa Euroopassa.

Pandemia on johtanut myös tuotantolaitosten sulkemisiin Euroopassa ja muilla markkinoilla, mikä on aiheuttanut markkinahäiriöitä monilla markkinoilla.

Vientimarkkinoilla Kiinan hintataso on vahvistunut hieman, ja syksyllä markkina on tyypillisesti vahvempi. Kiinan oma sianlihan tuotanto on kasvussa, mutta ulkomaisen sianlihan kysyntä on yhä vahvaa.

Koronapandemiasta aiheutuneet toimenpiteet ja vaikutukset

HKScan suhtautuu pandemian aiheuttamaan poikkeustilanteeseen erittäin vakavasti. Yhtiö on vaativassa poikkeustilanteessa pystynyt pitämään toimitusketjunsä toimintakyvyn hyvällä tasolla ilman häiriöitä ja jatkanut omien ennaltaehkäisevien toimintaohjeidensa toteuttamista tinkimättömästi kaikilla kotimarkkinoillaan ja toimipaikoillaan. HKScanin lähtökohtana on turvata henkilöstönsä ja kuluttajien terveys sekä varmistaa tuotannon, liiketoiminnan ja koko ruokaketjun häiriötön toiminta.

HKScan on kaikissa tuotantoyksiköissään muun muassa minimoinut eri osastojen keskinäistä kanssakäymistä sekä jatkanut toimihenkilöiden etätyösuositusta. Lisäksi yksiköissä noudatetaan tiukkoja hygieniakäytäntöjä ja käytetään asianmukaisia suojavarusteita. Tuotantoyksiköissä pandemiasta on aiheutunut yhtiölle lisäkustannuksia.

Kotimaisen ruoantuotannon ja pitkän ruokaketjun merkitys korostuu entisestään pandemian kaltaisissa poikkeustilanteissa. HKScan varmistaa ruokaketjun toimivuutta viranomaisohjeiden lisäksi yhtiön omalla laaja-alaisella varautumissuunnittelulla. Se kattaa kaikki yhtiön arvoketjun keskeiset toiminnot, kuten eläin- ja materiaalihankinnat, tuotannon ja logistiikan, asiakasyhteistyön, myynnin ja tukitoiminnot.

HKScan ennakoii pandemian vaikutuksia kulutuskäyttäytymiseen mahdollisimman hyvin ja huomioi eri skenaarioiden vaikutukset yhtiön toimintaan niin lyhyellä kuin pidemmälläkin aikavälillä. Yhtiö on myös monipuolistanut vientinsä rakennetta tavoitteenaan viennin tasapainottaminen ja markkinariskien ehkäiseminen.

Liiketoimintayksikkö Suomi

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
Liikevaihto	190,0	190,2	563,4	559,1	770,6
Liiketulos	1,4	1,3	-4,3	-5,4	-10,3
- Liiketulos-%	0,7	0,7	-0,8	-1,0	-1,3
Vertailukelpoinen liiketulos	1,4	1,3	-4,3	-4,3	-1,7
- Liiketulos-%	0,7	0,7	-0,8	-0,8	-0,2

Heinä-syyskuu

Suomen liikevaihto oli 190,0 (190,2) miljoonaa euroa. Vähittäiskauppa- ja brändituotteiden myynti kasvoi, mutta food service -kanavan myynti laski selvästi koronapandemian takia. Lisääntynyt ruoanvalmistus ja ruokailu kotona kasvattivat erityisesti siipikarjatuotteiden ja ateriakomponenttien kysyntää vähittäiskaupassa.

Liiketulos oli 1,4 (1,3) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liiketulos oli 1,4 (1,3) miljoonaa euroa. Pandemian välitön vaikutus vertailukelpoiseen liiketulokseen oli selvä, sillä vähittäiskauppamyynnin kasvu ei kyennyt korvaamaan heikentynyttä food service -kanavan kysyntää. Suomen siipikarjaliiketoiminnan tulos parani hieman vertailukaudesta, mutta jäi selvästi tavoitetasosta. Katsauskauden poistot olivat hieman vertailukautta korkeammat.

Kesäkuussa HKScanin ja Leivon Leipomon perustaman yhtiön Boltsi®-tuoteperheen myynti alkoi heinäkuussa ja käynnistyi suunnitellusti. Kasvipohjainen HK Vihreät™ -tuotesarja lanseerattiin katsauskauden aikana.

HKScan julkisti tammikuussa 2020 investoivansa noin kuusi miljoonaa euroa Rauman siipikarjajäykän uuteen teurastusprosessiin. Investointi parantaa merkittävästi raaka-ainesanttoa, tuottavuutta ja toiminnan luotettavuutta sekä varmistaa vahvan kysynnän kasvun vaatiman kapasiteetin. Pandemian vaikutuksista johtuen laitetoimitusten aikataulu siirtyi jonkin verran alkuperäisestä. Rauman investointi toteutetaan pääosin vuoden 2021 alkupuolella.

Tammi-syyskuu

Liikevaihto oli 563,4 (559,1) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa kasvattivat vähittäiskauppamyynnin kasvu pandemian aikana maaliskuusta eteenpäin. Ennen pandemian vaikutusta erityisesti food service -kanava kehittyi tavoitteiden mukaisesti, mutta maaliskuusta alkaen sen myynti jäi selvästi jälkeen vertailukaudesta. Food service -kanavan myynti elpyi katsauskauden loppua kohden, mutta oli edelleen selvästi vertailukautta jäljessä.

Liiketulos oli -4,3 (-5,4) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liiketulos -4,3 (-4,3) miljoonaa euroa. Pandemian välitön vaikutus vertailukelpoiseen liiketulokseen oli merkittävä, sillä vahva vähittäiskauppamyynti ei kyennyt täysin korvaamaan heikentynyttä food service -kanavan kysyntää. Pandemiariskien hallintaan liittyvät toimenpiteet kasvattivat kuluja selvästi.

Liiketoimintayksikkö Ruotsi

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
Liikevaihto	162,2	161,4	477,6	478,6	652,1
Liiketulos	5,9	3,6	11,6	4,2	7,1
- Liiketulos-%	3,6	2,3	2,4	0,9	1,1
Vertailukelpoinen liiketulos	5,9	3,6	11,7	5,6	12,0
- Liiketulos-%	3,6	2,3	2,5	1,2	1,8

Heinä-syyskuu

Ruotsin liikevaihto oli 162,2 (161,4) miljoonaa euroa. Vähittäiskauppamyyni kasvoi hieman, mutta food service -myyni laski pandemian takia. Pandemian vaikutus liiketoimintaamme Ruotsissa oli vähäinen, mikä johtuu vähittäiskauppamyynnin merkittävästä osuudesta. Kaupalliset onnistumiset vähittäiskaupassa kasvattivat liikevaihtoa. Erityisesti kotimaisen punaisen lihan brändimyynti vähittäiskaupoille kehittyi hyvin.

Vertailukelpoisin luvuin liikevaihto oli vertailukauden tasolla paikallisessa valuutassa. Ruotsin kruunun valuuttakurssin muutoksen vaikutus nosti katsauskauden liikevaihtoa 4,5 miljoonaa euroa. Liikevaihtoa pienensi Ruotsissa myytävän tanskalaisen siipikarjanlihan myyntivastuun viime vuonna toteutettu siirto Tanskan liiketoimintayksikölle.

Liiketulos oli 5,9 (3,6) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liiketulos oli 5,9 (3,6) miljoonaa euroa. Liiketulosta paransivat kaupalliset onnistumiset ja pienemmät hallinnon kulut. Paikallisesti tuotetun lihan kuluttajakysyntä jatkui hyvänä ja Ruotsissa oli pulaa paikallisesti tuotetusta sian- ja naudanlihasta. Tämä näkyi kuluttaja-hintojen nousuna. Valuuttakurssimuutoksen positiivinen vaikutus liikelokseen oli 0,2 miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuu

Liikevaihto oli 477,6 (478,6) miljoonaa euroa. Vähittäiskauppamyyni kasvoi edelleen, mutta food service -myyni oli katsauskauden lopulla edelleen pandemian takia selvästi jäljessä vertailukautta. Vertailukelpoisin luvuin liikevaihto kasvoi 2,0 prosenttia paikallisessa valuutassa. Ruotsin kruunun valuuttakurssimuutos nosti liikevaihtoa 0,2 miljoonaa euroa. Vertailukauden liikevaihtoon sisältyy Ruotsissa myytävän tanskalaisen siipikarjanlihan myyntiä noin 11 miljoonaa euroa. Sen myyntivastuun siirto Tanskan liiketoimintayksikölle toteutettiin vuonna 2019.

Liiketulos oli 11,6 (4,2) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liiketulos oli 11,7 (5,6) miljoonaa euroa. Liiketulosta paransivat kaupalliset onnistumiset ja pienemmät hallinnon kulut. Pandemia vaikutti paikallisesti tuotetun lihan kysyntään, mikä näkyi kuluttajahintojen nousuna. Valuuttakurssimuutoksen positiivinen vaikutus liikelokseen oli 0,1 miljoonaa.

Liiketoimintayksikkö Baltia

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
Liikevaihto	44,1	43,9	132,0	125,5	168,5
Liiketulos ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta	2,5	1,6	4,9	1,9	2,7
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	-0,7	0,0	-1,5	1,6	2,3
Liiketulos	1,8	1,7	3,4	3,4	5,0
- Liiketulos-%	4,2	3,8	2,6	2,7	3,0
Vertailukelpoinen liiketulos ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta	2,5	1,6	5,3	2,0	2,9
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	-0,7	0,0	-1,5	1,6	2,3
Vertailukelpoinen liiketulos	1,8	1,7	3,8	3,5	5,1
- Liiketulos-%	4,2	3,8	2,8	2,8	3,0

Biologiset hyödykkeet ovat tuotantoeläimiä yhtiön itse omistamassa alkutuotannossa.

Heinä-syyskuu

Baltian liikevaihto oli 44,1 (43,9) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa kasvattivat kaupalliset onnistumiset, mikä näkyi vähittäiskauppamyynnin kasvuna. Myös pidemmälle jalostettujen lisäarvotuotteiden vienti kasvoi. Pandemian vaikutuksesta food service -kanavan myynti oli edelleen selvästi vertailukautta alhaisemmalla tasolla.

Liiketulos ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta oli 2,5 (1,6) miljoonaa euroa. Vastaavasti vertailukelpoinen liiketulos oli 2,5 (1,6) miljoonaa euroa. Liiketulosta paransivat kaupalliset onnistumiset, tuotannon tehostaminen tuotantolaitoksissa ja alkutuotannossa sekä hyvä kustannusten hallinta. Food service -myynnin pieneneminen heikensi liiketulosta. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos taseessa oli -0,7 (0,0) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuu

Liikevaihto kasvoi selvästi yli 5 prosentilla ja oli 132,0 (125,5) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa kasvattivat kaupalliset onnistumiset, kuten vähittäiskauppamyynnin ja brändituotteiden myynnin hyvä kehitys sekä lihavalmisteiden viennin vahvana jatkunut kasvu. Food service -kanavan pandemiasta johtuvat vaikeudet laskivat liikevaihtoa vertailukaudesta.

Liiketulos ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta oli 4,9 (1,9) miljoonaa euroa. Vastaavasti vertailukelpoinen liiketulos oli 5,3 (2,0) miljoonaa euroa. Liiketulosta paransivat kaupalliset onnistumiset, tuotannon tehostaminen tuotantolaitoksissa ja alkutuotannossa sekä hyvä kustannusten hallinta. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos taseessa oli yhteensä -1,5 (1,6) miljoonaa euroa.

Liiketoimintayksikkö Tanska

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
Liikevaihto	42,0	43,9	135,1	117,3	153,3
Liiketulos	0,4	-0,1	1,2	-8,8	-9,8
- Liiketulos-%	1,0	-0,3	0,9	-7,5	-6,4
Vertailukelpoinen liiketulos	1,0	-0,1	1,7	-4,3	-5,3
- Liiketulos-%	2,3	-0,3	1,3	-3,6	-3,5

Heinä-syyskuu

Tanskan liikevaihto oli 42,0 (43,9) miljoonaa euroa. Pandemian aiheuttamat markkinamuutokset laskivat viennin liikevaihtoa. Food service -myynnin lasku oli edelleen selkeä. Liikevaihtoa kasvatti Ruotsissa myytävän tanskalaisen siipikarjanlihan myyntivastuun viime vuonna toteutettu siirto Tanskan liiketoimintayksikölle.

Tanskan liiketulos parani selvästi ja oli 0,4 (-0,1) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liiketulos oli 1,0 (-0,1) miljoonaa euroa. Liiketulosta paransivat kaupalliset onnistumiset, tuoreina myytävien siipikarjatuotteiden myynnin vahva kasvu ja kustannusten hyvä hallinta.

Tammi-syyskuu

Liikevaihto kasvoi yli 15 prosenttia ja oli 135,1 (117,3) miljoonaa euroa. Siipikarjatuotteiden myynti tanskalaiselle vähittäiskaupalle kasvoi noin 30 prosenttia vertailukaudesta. Liikevaihtoa kasvatti myös Ruotsissa myytävän tanskalaisen siipikarjanlihan myyntivastuun vuonna 2019 toteutettu siirto Tanskan liiketoimintayksikölle.

Liiketulos oli 1,2 (-8,8) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen liiketulos 1,7 (-4,3) miljoonaa euroa. Liiketulosta paransivat kaupalliset onnistumiset, etenkin myynnin painottuminen kotimarkkinoille tuoreina ja kypsinä myytäviin siipikarjatuotteisiin sekä kustannusten hyvä hallinta.

Strategia

HKScanin strategian keskiössä on yhtiön kannattavuutta parantavan Turnaround-ohjelman toteuttaminen vuosina 2020 - 2021. Turnaround-ohjelman onnistunut toteuttaminen luo yhtiölle taloudellisesti vahvan perustan sekä mahdollistaa tulevaisuuden kasvun ja uudistumisen. Konsernin toimintamallin perusteellinen muutos matriisiorganisaatiosta maakohtaiseen tulosityksikköorganisaatioon on keskeisessä roolissa strategian toteuttamisessa.

HKScanin tavoitteena on kasvaa monipuoliseksi ruokataloksi ja vahvistaa markkina-asemaansa muuttuvilla markkinoilla yhdessä asiakkaidensa kanssa. HKScan panostaa asemansa vahvistamiseen ja kasvuun olemassa olevissa ja uusissa tuotekategorioissa sekä myyntikanavissa. Keskeiset myyntikanavat ovat kehittyvä vähittäiskauppa ja kasvava food service -kanava. Yhtiö panostaa myös viennin kasvattamiseen.

Koronapandemia on jo muuttanut kulutuskäyttäytymistä ja sen myötä yhtiön toimintaa. On varsin epätodennäköistä, että tilanteen normalisoituessa palattaisiin täysin pandemiaa edeltävään toimintaympäristöön. Konsernistrategian keskeisten tavoitteiden osalta ei ole muutostarpeita, mutta muut pandemian esiin nostamat muutostarpeet arvioidaan ja toteutetaan.

HKScan jatkaa myös yhtiön rakenteeseen liittyvää strategista arviointia ja tarkastelee eri markkina-alueiden asemoitumista osana konsernin liiketoimintaa.

Turnaround-ohjelma etenee

HKScanin strategian keskiössä olevan ja vuoden 2019 alussa käynnistetyin Turnaround-ohjelman etenemistä ovat hidastaneet pandemian aiheuttama muutos myynnin rakenteessa sekä pandemiasta aiheutuneet ylimääräiset kustannukset. Turnaround-ohjelman aikana saavutettu kumulatiivinen vertailukelpoisen liike tuloksen parannus oli syyskuun 2020 lopussa jo lähes 57 miljoonaa euroa. Yhtiön liiketoiminnan rahavirta parani vastaavana aikana kumulatiivisesti yli 86 miljoonaa euroa. Nettovelkaantumistaso on tasolla, joka mahdollistaa Turnaround-ohjelman hallitun toteuttamisen.

Siipikarja kasvun ajurina

Kasvu siipikarjatuotteissa on HKScanin strategian keskiössä. Siipikarjakategoriassa yhtiö on tänä vuonna kasvanut vahvasti Suomen, Baltian ja Tanskan liiketoimintayksiköiden vetäminä kaikilla kotimarkkinoillaan. Siipikarjanlihan kulutus on ollut vahvassa kasvussa ja sen ennakoitaan jatkuvan vahvana myös tulevaisuudessa.

Naudan- ja sianlihassa sekä lihavalmisteissa HKScanin myynti on tänä vuonna vahvistunut erityisesti vähittäiskaupan brändituotteissa. Punaisen lihan markkina on kokonaisuutena ollut laskusuunnassa. Yhtiön tavoitteena on vahvistaa asemaansa naudan- ja sianlihassa sekä lihavalmisteissa edistyksellisen vastuullisuustyön, vahvan brändiportfolion ja kumppaniverkoston tukemana.

Kumppanuudet uusien tuotekategorioiden vetureina

Vahvat kumppanuudet, joiden avulla HKScan voi laajentua uusiin tuotekategorioiden ja myyntikanaviin, ovat yksi keskeinen osa yhtiön strategiaa. Vastaavasti yhtiön laaja kaupallinen verkosto ja asiakaskontaktit tarjoavat monelle pienemmälle toimijalle mielenkiintoisen kasvun alustan Itämeren alueella.

HKScan on edennyt uusiin tuotekategorioiden toistaiseksi kumppanuuksien kautta. Leivon Leipomon kanssa kesäkuussa 2020 perustettu Boltsi Oy keskittyy kaura-siemenpohjaisen Boltsi®-tuoteperehen ja -liiketoiminnan kehittämiseen. Yhteistyötä on viety eteenpäin Suomessa jo markkinoilla olemassa olevilla tuotteilla sekä panostamalla uutuustuotteiden kehittämiseen. Mahdollisuudet laajentaa Boltsi-tuoteperehen myyntiä yhtiön muille kotimarkkinoille ovat selvityksen alla.

Hes-Pro (Finland) Oy:n kanssa marraskuussa 2019 solmitun, kasviproteiinituotteiden myyntiin keskittyvän yhteistyön kaupallinen toteutus food service -kanavassa siirtyi pandemian vuoksi. Syksyllä 2020 HKScan lanseerasi Suomen markkinoille uuden HK Viheäät™-tuoteperehen. Mahdollisuuksia laajentaa kasviproteiinituotteiden myyntiä yhtiön muille kotimarkkinoille selvitetään. Ruotsissa HKScan on myynyt Pärsons®-vegetuotteita jo vuodesta 2016 alkaen. Valikoimaan kuuluu muun muassa leivänpäällisiä ja makkaroita. Pärsons on Ruotsin markkinajohtaja vege-leivänpäällisissä.

Kumppanuudet Hes-Pron ja Leivon Leipomon kanssa luovat pohjaa yhtiön kasvulle uusissa tuotekategorioissa ja laajentumiselle uusiin raaka-ainepohjiin. Samalla ne tukevat HKScanin strategista tavoitetta kasvaa monipuoliseksi ruokataloksi.

Uusi Food Solutions -yksikkö keskittyy konseptiliiketoimintaan

Osana strategiansa toteutusta HKScan päätti syyskuussa perustaa uuden Food Solutions -yksikön. Sen tehtävänä on kehittää ja kaupallistaa konsepteja, jotka luovat kasvua ja lisäarvoa yhtiön nykyiselle vahvasti tuote- ja tuoteryhmäkehitykseen perustuvalla liiketoiminnalla. Food Solutions -yksikkö vastaa myös kaupallisten digitaalisten ratkaisujen kehittämisestä. Yksikkö aloittaa toimintansa tammikuun 2021 alussa.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

HKScanin pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet ovat: yli 4 prosenttia liikevaihdosta oleva liiketulos (EBIT), yli 12 prosentin sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), alle 100 prosentin nettovelkaantumisasaste sekä yli 30 prosenttia nettotuloksesta oleva osinko.

Vastuullisuus

HKScanin vastuullisuusohjelmassa on neljä painopistettä: terveellinen ruoka, ympäristö, oma yhteisömme ja eläinten hyvinvointi. Yhtiö edistää niihin liittyviä toimintasuunnitelmia kaikilla kotimarkkinoillaan. Katsauskaudella HKScan keskittyi ympäristötyössään pakkauskehitykseen ja yhtiön uusi pakkausstrategia hyväksyttiin.

HKScanin tavoitteena on, että kaikki pakkaukset ovat kierrätyskelpoisia viimeistään vuoden 2025 loppuun mennessä. Samalla yhtiö pienentää pakkausten hiilijalanjälkeä 20 prosenttia ja vähentää pakkausmuovin määrää 20 prosenttia vuodesta 2019.

Ympäristöystävällisillä pakkauksilla HKScan vastaa kuluttajien haluun tehdä vastuullisia valintoja ruokaostoksilla. Yhtiö huomioi pakkauskehityksessään useita näkökulmia. Tärkeimpien tavoitteiden, kierrätettävyyden, muovin vähentämisen ja hiilijalanjäljen pienentämisen, lisäksi yhtiö huomioi muun muassa ruoan säilyvyyden, pakkausten toimivuuden ja houkuttelevuuden, materiaalien uusiutuvuuden sekä pakkaus- ja kierrätyskustannukset. Pakkausten tärkein tehtävä on jatkossakin suojata elintarvikkeita varmistaen laadun ja tuoteturvallisuuden.

Yhtenä Itämeren alueen suurimmista ruokataloista HKScanin teoilla on vaikuttavuutta. Yhtiö on vähentänyt pakkausmuovin määrää jo noin 1,5 miljoonaa kiloa vuodesta 2017 vuoteen 2019. Myös vuoden 2020 aikana HKScan on vähentänyt muovin määrää useista kuluttajapakkauksista.

Tutkimus ja kehitys

HKScanin tutkimus- ja kehitystoiminnan tavoitteena on kehittää tuotevalikoimaa vastaamaan kuluttajien ja asiakkaiden muuttuvaan kysyntään yhtiön keskeisillä markkina-alueilla. Tuotekehityksessä keskeisessä roolissa ovat yhtiön strategiassaan määrittelemät nykyiset ja uudet tuotekategoriat sekä raaka-aineet, kehittyvät ja kasvavat myyntikanavat, muutokset kuluttajien ostokäyttäytymisessä sekä vastuullisuusnäkökulmat.

HKScan päätti huhtikuussa 2020 tukea uuden Nordic FoodTech VC:n pääomarahaston kautta yrityksiä, jotka uudistavat ruokajärjestelmää Suomessa, muissa Pohjoismaissa ja Baltiassa. Rahaston tavoitteena on panostaa teknologiayrityksiin, jotka muuttavat ruokaketjua resurssitehokkaammaksi ja ekologisemmaksi, tuottavat ravintoa uusilla tavoilla tai edistävät terveellistä syömistä. Sijoituksen mukanaan tuoma näkyvä tulevaisuuden ruokateknologioihin tukee erinomaisesti HKScanin strategista uudistumista ja vastuullisuustyötä.

Innovaatorahoituskeskus Business Finland on mukana rahoittamassa HKScanin Digitalized Agrofood Ecosystem® -liiketoiminnan kehitysprojektia. Projektin tavoitteena on luoda uutta liiketoimintaa lisäämällä koko arvoketjun läpinäkyvyyttä sekä kehittämällä toiminnan vastuullisuutta paremman resurssitehokkuuden ja tuottavuuden keinoin. Digitaalisuus on keskeinen tekijä kehitettävissä liiketoimintamalleissa.

Henkilöstö ja konsernin johto

Syyskuun 2020 lopussa HKScanin palveluksessa oli yhteensä 6 969 (6 645) henkilöä. Keskimäärin konsernin palveluksessa työskenteli katsauskaudella 7 151 (7 005) henkilöä, joista 40,4 (40,3) prosenttia oli Suomessa, 29,5 (29,0) prosenttia Ruotsissa, 21,1 (21,8) prosenttia Baltian maissa ja 9,0 (8,9) prosenttia Tanskassa. Henkilömäärän kasvuun vertailukaudesta sisältyy kahden tuotantolaitoksen kunnossapidon ottaminen yhtiön omalle vastuulle Suomessa. Lukuihin sisältyvät myös kausityöntekijät ja määräaikaiset työntekijät, joita on palkattu toimitusvarmuuden turvaamiseksi koronapandemian aikana.

HKScanin Ruotsin liiketoimintayksiköstä vastaavaksi johtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi kesäkuussa nimitetty Lars Appelqvist aloittaa tehtävässään 16.11.2020. Hän siirtyy HKScaniin Löffbergs-yhtiön toimitusjohtajan tehtävästä.

HKScaniin perustettavan uuden Food Solutions -yksikön johtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi on syyskuussa nimitetty Jouni T. Laine. Hän siirtyy HKScanille Salmela-Yhtiöihin kuuluvan Clewer-konsernin toimitusjohtajan tehtävästä. Laine aloittaa tehtävässään viimeistään 1.1.2021.

HKScanin maksamat palkat ja palkkiot sivukuluineen olivat heinä-syyskuussa 77,5 (77,0) miljoonaa euroa ja tammi-syyskuussa yhteensä 239,8 (237,1) miljoonaa euroa.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Syyskuun lopussa HKScan Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli 66 820 528,10 euroa. Yhtiön osakkeiden kokonaismäärä, 98 951 781 osaketta, jakaantui kahteen sarjaan seuraavasti: A-osakkeita 93 551 781 kpl (94,54 % osakemäärästä) ja K-osakkeita 5 400 000 kpl (5,46 % osakemäärästä). A-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä. K-osakkeet ovat LSO Osuuskunnan (4 735 000 osaketta) ja Lantmännen ek. för:in (665 000 osaketta) omistuksessa eikä niitä ole listattu. LSO Osuuskunnan ja Lantmännen ek. för:in K-osakkeiden määrät pysyvät ennallaan.

Syyskuun lopussa yhtiöllä oli hallussaan 2 000 000 (0) omaa A-osaketta. Niiden osuus kaikista osakkeista oli 2,02 prosenttia ja äänimäärästä 1,0 prosenttia.

HKScanin osakkeiden markkina-arvo syyskuun lopussa oli 180,9 (162,3) miljoonaa euroa. Se jakaantui niin, että A-sarjan osakkeiden markkina-arvo oli 170,8 (153,4) miljoonaa euroa ja listaamattoman K-sarjan osakkeiden 10,1 (8,9) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuussa yhtiön osakkeita vaihdettiin yhteensä 22 047 531 (12 612 833) osaketta ja osakekauppojen arvo oli 45 605 940 (20 721 749) euroa. Katsauskauden ylin noteeraus oli 2,85 (2,48) euroa ja alin 1,60 (1,48) euroa. Keskimääräinen oli 2,07 (1,64) euroa. Syyskuun päätöskurssi oli 1,87 (1,64) euroa.

Osakepohjainen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä

HKScan ilmoitti 7.2.2018, että HKScan Oyj:n hallitus on hyväksynyt osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän konsernin ylimmälle johdolle ja valituille avainhenkilöille. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Performance Share Plan - PSP) päärakenteena sekä ehdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä (Restricted Share Plan - RSP) täydentävänä osakepalkkiojärjestelmänä. Kannustinjärjestelmä koostuu vuosittain alkavista ohjelmista ja kunkin yksittäisen ohjelman alkaminen edellyttää hallituksen erillistä päätöstä.

Ensimmäinen ohjelma (PSP 2018–2020) alkoi vuoden 2018 alusta ja sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2021, jos hallituksen asettamat suoritustavoitteet saavutetaan. Mahdolliset osakepalkkiot maksetaan HKScanin A-sarjan osakkeina. PSP 2018–2020-ohjelman käynnistyessä noin 30 henkilöä oli oikeutettu osallistumaan ohjelmaan.

Päärakennetta täydentävä ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä koostuu vuosittain alkavista osakepalkkio-ohjelmista, jonka kukin ohjelma muodostuu kolmen vuoden pituisesta rajoitusjaksosta. Rajoitusjakson jälkeen ohjelmaan perustuvat mahdolliset osakepalkkiot maksetaan osallistujille HKScanin A-sarjan osakkeina. Ensimmäinen ohjelma (RSP 2018–2020) alkoi vuoden 2018 alusta ja sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2021. RSP 2018–2020-ohjelman käynnistyessä ohjelmaan oli oikeutettu osallistumaan 11 ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä.

HKScan tiedotti 8.5.2019, että HKScan Oyj:n hallitus hyväksyi uusien ohjelmien alkamisen yhtiön avainhenkilöille tarkoitetussa osakepohjaisessa pitkän aikavälin kannustinjärjestelmässä. Hallitus hyväksyi uuden ansaintajakson, PSP 2019–2021, alkamisen suoriteperusteisessa osakepalkkiojärjestelmässä, johon ovat oikeutettuja osallistumaan HKScan-konsernin johtoryhmän jäsenet, yhteensä enintään 10 henkilöä. Edellytyksenä osakepalkkioiden maksamiselle ohjelman perusteella on hallituksen asettamien suoritus- tavoitteiden saavuttaminen. Mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan HKScanin A-sarjan osakkeina kahdessa erässä, ensimmäinen keväällä 2022 ja toinen keväällä 2023.

Hallitus hyväksyi myös uuden ohjelmajakson, RSP 2019–2021, alkamisen ehdollisessa osakepalkkiojärjestelmässä. Sen nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan HKScanin A-sarjan osakkeina kahdessa erässä, ensimmäinen keväällä 2022 ja toinen keväällä 2023. Edellytyksenä palkkioiden maksamiselle RSP 2019–2021-ohjelman perusteella on hallituksen asettaman konsernitason taloudellisen mittarin täyttyminen. RSP 2019–2021-ohjelmaan ovat oikeutettuja osallistumaan PSP 2019–2021-ohjelman osallistujat.

Varsinainen yhtiökokous 2020

HKScan Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 10.6.2020 Turussa poikkeusjärjestelyin koronapandemian vuoksi. Yhtiökokous vahvisti emoyhtiön ja konsernin tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.2019 - 31.12.2019 ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti, että yhtiö ei jaa osinkoa vuodelta 2019.

Hallituksen jäsenet Reijo Kiskola, Anne Leskelä, Jari Mäkilä, Per Olof Nyman, Harri Suutari ja Terhi Tuomi valittiin uudelleen varsinaisen yhtiökokouksen 2021 päättämiseen saakka. Lisäksi hallituksen varajäsenet Carl-Peter Thorwid ja Ilkka Uusitalo valittiin uudelleen varsinaisen yhtiökokouksen 2021 päättämiseen saakka. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi uudelleen Reijo Kiskolan ja varapuheenjohtajaksi uudelleen Jari Mäkilän.

Yhtiön varsinaiseksi tilintarkastajaksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka valittiin tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, joka on ilmoittanut päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Erka Talvingon.

Yhtiökokous antoi hallitukselle valtuutukset päättää osakeannista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta sekä yhtiön omien A-sarjan osakkeiden hankkimisesta ja/tai pantiksi ottamisesta. Valtuutukset ovat voimassa 30.6.2021 asti ja ne kumoavat vuoden 2019 yhtiökokouksen hallitukselle antamat valtuutukset.

Yhtiökokouksen päätökset kokonaisuudessaan on julkistettu pörssitiedotteella 10.6.2020, ja yhtiökokouksen pöytäkirja on luettavissa yhtiön verkkosivuilla www.hkscan.com.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Koronapandemia aiheuttaa HKScanin liiketoiminnalle merkittävän epävarmuustekijän. Yhtiön lähtökohta koronan aiheuttamassa poikkeustilanteessa on turvata henkilöstönsä ja kuluttajien terveys sekä varmistaa koko ruokaketjun häiriötön toiminta tiloilta kuluttajille. HKScan noudattaa kaikessa toiminnassaan tiukkoja hygieniakäytäntöjä ja viranomaisohjeita sekä on ottanut käyttöön lukuisia yhtiön omia varautumis-toimenpiteitä. Tuotannon keskeytyminen henkilöstön mahdollisen sairastumisen seurauksena on yhtiölle merkittävä riski. Lisäksi pandemia saattaa pitkittyessään vaikuttaa joidenkin raaka-aineiden, tuotantopanosten, pakkausmateriaalien sekä suojavarusteiden saatavuuteen ja hintaan. Pandemia voi pitkittyessään vaikuttaa myös joidenkin tuotteiden hintaan ja volyymikehitykseen myyntikanavissa, joissa kysyntä on pandemian vuoksi merkittävästi pienentynyt. Tämä koskee sekä koti- että vientimarkkinoita. Pandemian pitkittyessä sen välittömät ja välilliset vaikutukset kansainvälisten liharaaka-ainemarkkinoiden kautta niin HKScanin koti- kuin vientimarkkinoilla voivat olla ennakoimattomia. Vaikutukset voivat olla pidempikestoisia ja ulottua loppuvuoteen sekä mahdollisesti myös tulevaan vuoteen. Pandemiasta saattaa aiheutua myös odottamattomia viivästyksiä toteutettaviin investointeihin, mikä voi vaikuttaa yhtiön tulosparannusohjelmaan.

Muut HKScanin liiketoiminnan merkittävät epävarmuustekijät liittyvät keskeisten tuotannossa käytettävien tuotantopanosten saatavuuteen, hintaan ja laatuun sekä raaka-aine- ja myyntihintoihin. Saksassa todettu afrikkalainen sikarutto ja sen myötä sianlihan hinnan voimakas lasku lisäävät epävakautta Euroopan lihamarkkinassa. Sianlihan tarjonnan kasvu Euroopassa lisää hintariskiä myös HKScanin kotimarkkinoilla.

Elintarviketeollisuuden pitkässä tuotantoketjussa ruoan turvallisuus on olennaisen tärkeää. Eläintautien, kuten afrikkalaisen sikaruton, mahdollisuutta ei voida täysin sulkea pois. Saksassa todettu afrikkalainen sikarutto on tästä esimerkki. Lisäksi mahdollisten kansainvälisten tai paikallisten ruokaskandaalien vaikutusta kulutuskäyttäytymiseen ei voida sulkea pois. Ilmastonmuutokseen liittyvä keskustelu voi osaltaan vaikuttaa lihatuotteiden kuluttajakysyntään.

Riskit arvonalentumiskirjauksille kasvavat ja vaikuttavat yhtiön taloudelliseen asemaan, mikäli konsernin taloudellinen suorituskyky ei parane suunnitelmien mukaisesti. Konsernin parantuneen kannattavuuden ansiosta riskit rahoitussopimusten kovenanttiehtojen rikkoutumiselle ovat pienentyneet selvästi.

Odottamattomat painostusryhmien toimenpiteet voivat vaikuttaa liiketoimintaan ja kulutuskysyntään. Lisäksi HKScanin mahdolliset osallisuudet oikeusprosesseissa voivat muodostaa riskejä.

Tiedotustilaisuus analyytikoille ja medialle

HKScan järjestää tammi-syyskuun 2020 osavuositiedotukseen liittyvän tiedotustilaisuuden analyytikoille, institutionaalisille sijoittajille ja median edustajille 5.11.2020 klo 10.00 webcastinä osoitteessa <https://hkscan.videosync.fi/2020-q3-tulokset>. Tilaisuus on suomenkielinen. Osavuositiedotuksen esittelevät HKScanin toimitusjohtaja Tero Hemmilä sekä talousjohtaja Jyrki Paappa.

Englanninkielisiä sijoittajapuheluita järjestetään pyynnöstä. Ajankohdan sopimiseksi pyydetään ottamaan yhteyttä Marjukka Uutela-Hujaseen, puh. 010 570 6218.

Taloudelliset katsaukset

HKScanin vuoden 2020 tilinpäätöstiedote julkaistaan 4.2.2021.

Turussa 5.11.2020

HKScan Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Tero Hemmilä, toimitusjohtaja, puh. 010 570 2012
Jyrki Paappa, talousjohtaja, puh. 010 570 2512
Heidi Hirvonen, viestintäjohtaja, puh. 010 570 6072

Median yhteydenotot: HKScanin Media Service Desk 010 570 5700 tai sähköpostitse communications@hkscan.com

HKScanin tavoite on kasvaa monipuoliseksi ruokataloksi. Yli sadan vuoden kokemuksella vastaamme kuluttajien ja asiakkaiden tarpeisiin ja valmistamme maistuvaa, terveellistä ja vastuullisesti tuotettua ruokaa. Meille HKScanissa vastuullisuuteen kuuluu ruoantuotannon kehittäminen koko arvoketjussa tiloilta kuluttajille. Kotimarkkinoitamme ovat Suomi, Ruotsi, Tanska ja Baltia. Noin 7 000 ammattilaistamme varmistavat maistuvamman elämän – tänään ja huomenna. Monipuoliseen tuotevalikoimaamme kuuluvat siipikarjan-, sian ja naudanliha sekä lihavalmisteet ja ateriat. Vahvoja tuotemerkkejämme ovat HK®, Kariniemen®, Via®, Scan®, Pärsons®, Rakvere®, Tallegg® ja Rose®. Pörssilistatun HKScanin liikevaihto vuonna 2019 oli 1,7 miljardia euroa.

JAKELU:

Nasdaq Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.hkscan.com

Konsernin osavuositarkastus 1.1.-30.9.2020

Konsernin tuloslaskelma

(miljoonaa euroa)	Viite	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
Liikevaihto		438,3	439,4	1 308,1	1 280,6	1 744,4
Hankinnan ja valmistuksen kulut.	1.	-409,9	-413,1	-1 236,3	-1 225,0	-1 668,2
Bruttokate		28,4	26,3	71,8	55,6	76,2
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	1.	0,3	0,8	3,2	4,5	4,9
Myyntin ja markkinoinnin kulut	1.	-8,8	-8,6	-30,5	-28,3	-38,5
Hallinnon kulut	1.	-12,2	-14,0	-40,8	-48,5	-65,8
Liiketulos		7,7	4,5	3,8	-16,7	-23,2
Rahoitustuotot		0,5	0,4	1,7	1,8	2,2
Rahoituskulut		-3,1	-3,7	-9,9	-10,9	-13,9
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista		0,5	0,5	1,5	0,3	0,4
Voitto/tappio ennen veroja		5,6	1,8	-2,9	-25,6	-34,5
Tuloverot		-1,8	-1,4	-3,5	-1,4	-3,0
Tilikauden voitto/tappio		3,7	0,4	-6,4	-26,9	-37,5
Tilikauden voiton/tappion jakautuminen:						
Emoyhtiön osakkeenomistajille		3,0	-0,4	-8,2	-28,4	-39,9
Määräysvallattomille omistajille		0,7	0,8	1,8	1,5	2,3
Yhteensä		3,7	0,4	-6,4	-26,9	-37,5
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:						
Tulos/osake, laimentamaton, jatkuvat toiminnot euroa/osake		0,03	-0,01	-0,10	-0,41	-0,52
Tulos/osake, laimennettu, jatkuvat toiminnot euroa/osake		0,03	-0,01	-0,10	-0,41	-0,52

Konsernin laaja tuloslaskelma

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
Tilikauden voitto / tappio	3,7	0,4	-6,4	-26,9	-37,5
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT (verojen jälkeen):					
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	-0,8	-1,4	-1,5	-3,9	-1,6
Rahavirran suojaus	0,7	-0,2	-2,5	-3,1	-4,2
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi					
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-4,2
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT YHTEENSÄ	-0,1	-1,5	-3,9	-7,0	-10,0
KAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ	3,7	-1,2	-10,3	-33,9	-47,5
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:					
Emoyhtiön osakkeenomistajille	2,9	-1,9	-12,1	-35,4	-49,8
Määräysvallattomille omistajille	0,7	0,8	1,8	1,5	2,3
Yhteensä	3,7	-1,2	-10,3	-33,9	-47,5

Konsernin tase

(miljoonaa euroa)	Viite	30.9.2020	30.9.2019	31.12.2019
VARAT				
Aineettomat hyödykkeet	2.	143,7	135,1	136,4
Aineelliset hyödykkeet	3.4.	444,4	452,2	439,1
Osuudet osakkuusyrityksissä		32,6	32,3	32,5
Laskennallinen verosaaminen	5.	41,8	42,5	43,4
Muut pitkäaikaiset varat		5,4	4,3	3,5
PITKÄAIKAISET VARAT		667,8	666,5	654,9
Vaihto-omaisuus	6.	133,0	130,8	115,5
Lyhytaikaiset saamiset		126,4	124,3	127,6
Rahat ja pankkisaamiset		15,2	16,2	37,5
LYHYTAIKAISET VARAT		274,6	271,3	280,6
VARAT		942,4	937,8	935,6
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
OMA PÄÄOMA				
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	4.	250,9	262,5	262,7
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		61,5	58,1	67,0
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		312,4	320,6	329,8
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4.	87,4	62,5	50,6
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		229,5	211,7	230,1
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		316,9	274,2	280,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT		942,4	937,8	935,6

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(miljoonaa euroa)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
OMA PÄÄOMA 1.1.2020	66,8	72,9	1,0	215,4	25,9	10,3	-13,4	-4,8	-66,2	307,9	17,2	325,1
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-8,2	-8,2	1,8	-6,4
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-	-1,5	-	-	-1,5	-	-1,5
Rahavirran suojaus	-	-	-2,5	-	-	-	-	-	-	-2,5	-	-2,5
Vakuutusmaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden laaja tulos	-	-	-2,5	-	-	-	-1,5	-	-8,2	-12,1	1,8	-10,3
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9	0,9	-	0,9
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,7	-0,7
Tytäryhtiön hankinta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1
Hybridilaina	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,1	-2,1	-	-2,1
OMA PÄÄOMA 30.9.2020	66,8	72,9	-1,5	215,4	25,9	10,3	-14,9	-4,8	-75,6	294,6	18,4	313,0

(miljoonaa euroa)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
OMA PÄÄOMA 1.1.2019	66,8	72,9	5,1	143,5	40,0	10,3	-11,9	0,0	-17,2	309,5	15,4	325,0
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-28,4	-28,4	1,5	-26,9
Muut laajan tuloksen erät												
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-	-3,9	-	-	-3,9	-	-3,9
Rahavirran suojaus	-	-	-3,1	-	-	-	-	-	-	-3,1	-	-3,1
Vakuutusmaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden laaja tulos	-	-	-3,1	-	-	-	-3,9	-	-28,4	-35,4	1,5	-33,9
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	-	0,0	-	-	0,3	0,4	-	0,4
Osakeanti	-	-	-	71,9	-14,1	-	-	-	-3,8	54,0	-	54,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,4	-0,4
Hybridilaina	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,1	-2,1	-	-2,1
OMA PÄÄOMA 30.9.2019	66,8	72,9	2,0	215,4	25,9	10,3	-15,8	0,0	-51,1	326,4	16,5	342,9

SARAKKEET: 1. Osakepääoma, 2. Ylikurssirahasto, 3. Arvonmuutosrahasto, 4. Sijoitettu vapaa oma pääoma (SVOP), 5. Hybridilaina, 6. Muut rahastot, 7. Muuntoerot, 8. Omat osakkeet, 9. Voittovarot, 10. Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus yhteensä, 11. Määräysvallattomien omistajien osuus, 12. Yhteensä

Rahavirtalaskelma

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	1-12/2019
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	23,5	21,5	53,1	38,3	58,3
Käyttöpääoman muutos	-15,9	-9,0	-21,0	-20,1	13,2
Rahoituserät ja verot	-4,8	-3,7	-8,8	-7,5	-12,2
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	2,8	8,7	23,3	10,6	59,2
Investointien rahavirta	-8,0	-5,6	-71,1	-24,4	-31,6
RAHAVIRTA INVESTOINTIEN JÄLKEEN	-5,2	3,2	-47,9	-13,8	27,6
Hybridilaina	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1
Osakeanti	-	-	-	43,7	43,7
Osakeantikulut	-	-0,9	-	-3,0	-3,0
Lainojen muutokset	0,5	-5,4	28,7	-37,0	-52,0
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-	-4,7
Maksetut osingot	-	-0,2	-0,7	-0,4	-0,6
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1,6	-8,7	26,0	1,2	-18,8
NETTORAHAVIRTA	-6,8	-5,5	-21,9	-12,6	8,9
Rahavarat kauden alussa	22,0	22,2	37,5	29,4	29,4
Rahavarojen valuuttakurssimuutosten vaikutus	0,0	-0,5	-0,4	-0,6	-0,8
Rahavarat kauden lopussa	15,2	16,2	15,2	16,2	37,5

Tunnusluvut

(miljoonaa euroa)	30.9.2020	30.9.2019	31.12.2019
Tulos/osake (EPS), laimentamaton, eur	-0,10	-0,41	-0,52
Tulos/osake (EPS), laimennettu, eur	-0,10	-0,41	-0,52
Oma pääoma/osake, eur	3,04	3,30	3,18
Omavaraisuusaste, %	33,2	36,6	34,8
Osakeantioikaistu ulkona olevien osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, milj. kpl	97,0	74,0	79,9
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, Meur	68,9	24,5	31,7
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin, Meur	3,7	8,6	11,3
Poistot, Meur	49,2	54,9	80,4
Henkilöstö keskimäärin kuukausien lopun keskiarvona	7 151	7 005	6 928

Tunnuslukujen laskentakaavat

HKScan julkaisee vaihtoehtoisia tunnuslukuja antaakseen relevanttia tietoa sidosryhmille. Julkaistuja vaihtoehtoisia tunnuslukuja käytetään myös yhtiön ohjaamiseen. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ja siihen liittyvät vaihtoehtoiset tunnusluvut julkaistaan, koska ne kuvaavat paremmin liiketoiminnan kehittymistä ja parantavat kausien välistä vertailukelpoisuutta.

Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja (%)	Tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut Taseen loppusumma – korottomat velat (keskiarvo) Oma pääoma yhteensä	x 100
Omavaraisuusaste (%)	Taseen loppusumma – saadut ennakot	x 100
Nettovelkaantumisaste (%) (Net gearing)	Korolliset nettorahoitusvelat Oma pääoma	x 100
Osakekohtainen tulos (EPS)*	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto Ulkona olevien osakkeiden keskim. lkm tilikauden aikana	
Osakekohtainen oma pääoma	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma Ulkona olevien osakkeiden lkm tilinpäätöspäivänä	
Osakekannan markkina-arvo	Ulkona olevien osakkeiden lkm tilinpäätöspäivänä x tilikauden päätöskurssi	
Rahavirta ennen rahoituskuluja ja rahoitusta	Rahavirta investointien jälkeen – rahoituserät	
Henkilöstön määrä	Kalenterikuukausien lopussa laskettujen henkilöstömäärien keskiarvo	
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Kertaluonteiset maksut, jotka eivät liity normaaliin jatkuvaan toimintaan ja jotka olennaisesti vaikuttavat yhtiön talouteen. Esimerkkejä näistä ovat uudelleenjärjestelykulut, irtisanomiset, näihin liittyvät lakikulut, oikeudellisista tuomioista tai sopimisista johtuvat maksut, yrityshankintoihin liittyvät transaktiokulut (konsultointi, neuvonanto, lakipalvelut, dd-palvelut, rekisteröinti ym.) sekä yritysmyyntien voitot/tappiot.	
Vertailukelpoinen liiketulos	Liiketulos – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	
Vertailukelpoinen voitto/tappio ennen veroja	Voitto/tappio ennen veroja – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	
Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos*	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät Ulkona olevien osakkeiden keskim. lkm tilikauden aikana	
Korollinen nettovelka	Korolliset velat – rahat ja pankkisaamiset	

*Osakekohtaisen tuloksen laskennassa tilikauden voitosta on vähennetty hybridilainan kaudelle kuuluva korko sekä liikkeeseenlaskukulut verovaikutuksella oikaistuna.

Konsernin osavuositarkastuksen liitetiedot

Laadintaperiaatteet

HKScan Oyj:n osavuositarkastus ajalta 1.1.–30.9.2020 on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardia noudattaen. Osavuositarkastuksen laatimisessa on sovellettu samoja laskentaperiaatteita kuin vuositilinpäätöksessä 2019. Tarkastuksen luvut on pyöristetty miljooniin euroihin, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Laskentaperiaatteet on kerrottu vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Osavuositarkastusta ei ole tilintarkastettu.

Segmenttikohtainen vertailu

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
LIKEVAIHTO					
- Suomi					
Liikevaihto, tavarat	189,3	189,4	561,1	556,8	767,4
Liikevaihto, palvelut	0,7	0,8	2,3	2,3	3,1
- Ruotsi					
Liikevaihto, tavarat	162,2	161,4	477,6	478,6	652,1
Liikevaihto, palvelut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Baltia					
Liikevaihto, tavarat	44,0	43,7	131,7	125,1	168,0
Liikevaihto, palvelut	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5
- Tanska					
Liikevaihto, tavarat	42,0	43,9	135,1	117,3	153,3
Liikevaihto, palvelut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Konserni yhteensä	438,3	439,4	1 308,1	1 280,6	1 744,4
LIKETULOS					
- Suomi	1,4	1,3	-4,3	-5,4	-10,3
- Ruotsi	5,9	3,6	11,6	4,2	7,1
- Baltia	1,8	1,7	3,4	3,4	5,0
- Tanska	0,4	-0,1	1,2	-8,8	-9,8
Segmentit yhteensä	9,5	6,5	11,8	-6,6	-8,0
Konsernihallinnon kulut	-1,8	-2,0	-8,0	-10,1	-15,2
Konserni yhteensä	7,7	4,5	3,8	-16,7	-23,2
INVESTOINNIT					
- Suomi					
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	2,3	2,1	48,9	7,0	9,7
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	0,3	1,6	1,4	6,4	8,6
Investoinnit yhteensä	2,6	3,7	50,3	13,4	18,2
- Ruotsi					
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	4,0	0,9	11,6	6,4	8,4
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	0,1	0,1	1,0	1,5	1,9
Investoinnit yhteensä	4,1	1,0	12,6	7,9	10,4
- Baltia					
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	0,8	2,5	3,6	10,3	11,6

Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	0,3	0,1	0,7	0,1	0,3
Investoinnit yhteensä	1,1	2,5	4,2	10,4	11,9
- Tanska					
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	1,1	0,2	4,8	0,9	2,0
Lisäykset käyttöoikeusomaisuuseriin	0,0	0,1	0,7	0,5	0,6
Investoinnit yhteensä	1,1	0,3	5,5	1,4	2,6
Yhteensä	9,0	7,6	72,6	33,1	43,0
HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN					
- Suomi			2 888	2 823	2 774
- Ruotsi			2 110	2 030	2 013
- Baltia			1 505	1 527	1 512
- Tanska			647	625	628
Yhteensä			7 151	7 005	6 928

Tuloslaskelman liitetiedot

1. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
Vertailukelpoinen liiketulos	8,2	4,5	4,9	-8,0	-2,2
Työsuhteen lopetus, Ruotsi 1)	-	-	-	-1,0	-1,5
Omaisuuuden alaskirjaus, Suomi 2) 3)	-	-	-	-	-7,3
Työsuhteen lopetus, Konsernihallinto 1)	-	-	-	-1,5	-1,6
Työsuhteen lopetus, Ruotsi 2)	-	-	-	-0,4	-0,4
Työsuhteen lopetus, Suomi 1)	-	-	-	-0,8	-0,8
Työsuhteen lopetus, Suomi 2)	-	-	-	-0,2	-0,4
Työsuhteen lopetus, Baltia 1)	-	-	-	-0,1	-0,1
Työsuhteen lopetus, Baltia 2)	-	-	-	0,0	-0,0
Omaisuuuden alaskirjaus, Baltia 4)	-	-	-0,3	-	-
Omaisuuuden alaskirjaus, Tanska 2) 3)	-	-	-	-4,5	-4,5
Omaisuuuden alaskirjaus, Konsernihallinto 1) 3)	-	-	-	-	-1,3
Osakkuusyhtiösaldojen alaskirjaus, Ruotsi 1) 2) 4)	-	-	-0,1	-	-2,9
Riita-asia ja sovinto, Tanska 1) 4)	-0,6	-	-0,6	-	-
Liiketulos	7,7	4,5	3,8	-16,7	-23,2

1) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Hallinnon ja myynnin ja markkinoinnin kulut"

2) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Hankinnan ja valmistuksen kulut"

3) Omaisuuuserien arvonalentaminen kirja-arvoon, joka vastaa arvioitua tulosta tulevaisuudessa

4) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut"

Taseen liitetiedot

2. Aineettomien hyödykkeiden muutokset

(miljoonaa euroa)	1-9/2020	1-9/2019	2019
Kirjanpitoarvo kauden alussa	136,4	137,5	137,5
Muuntoerot	-1,0	-3,5	-1,6
Lisäykset	4,9	0,6	0,7
Poistot ja arvonalentumiset	-3,2	-2,3	-3,1
Siirto toiseen tase-erään	6,5	2,8	2,8
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	143,7	135,1	136,4

3. Aineellisten hyödykkeiden muutokset

(miljoonaa euroa)	1-9/2020	1-9/2019	2019
Kirjanpitoarvo kauden alussa	439,1	478,5	478,5
Muuntoerot	-1,2	-2,9	-1,2
Lisäykset	67,7	32,5	42,3
Vähennykset	-8,7	-0,5	-0,3
Poistot ja arvonalentumiset	-46,1	-52,6	-77,3
Siirto toiseen tase-erään	-6,5	-2,8	-2,8
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	444,4	452,2	439,1

4. Käyttöoikeusomaisuuserät ja vuokrasopimusvelat

(miljoonaa euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Vuokrasopimusvelka
Kirjanpitoarvo kauden alussa 1.1.2020	10,0	18,7	15,7	44,3	46,3
Muuntoerot	-	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Lisäykset	0,3	0,7	2,8	3,7	3,7
Vähennykset	-7,7	-0,4	0,0	-8,2	-7,9
Poistot ja arvonalentumiset	-0,4	-3,4	-3,8	-7,6	-
Siirto toiseen tase-erään	-	-	-	-	-
Maksut	-	-	-	-	-7,7
Kirjanpitoarvo kauden lopussa 30.9.2020	2,2	15,4	14,7	32,3	34,3

(miljoonaa euroa)	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Vuokrasopimusvelka
Kirjanpitoarvo kauden alussa 1.1.2019	6,4	19,7	20,0	46,1	46,8
Muuntoerot	-	-0,3	-0,1	-0,4	-0,4
Lisäykset	4,5	1,6	2,5	8,6	8,6
Poistot ja arvonalentumiset	-0,9	-3,2	-4,1	-8,2	-
Siirto toiseen tase-erään	-	0,0	-1,8	-1,8	-
Maksut	-	-	-	-	-8,6
Kirjanpitoarvo kauden lopussa 30.9.2019	10,0	17,7	16,5	44,2	46,3

(miljoonaa euroa)	7-9/2020	7-9/2019	1-9/2020	1-9/2019	2019
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	-2,5	-2,9	-7,6	-8,2	-11,4
Korkokulu vuokrasopimusvelalle	-0,3	-0,4	-0,9	-1,1	-1,4
Yhteensä tuloslaskelmaan kirjattu	-2,8	-3,2	-8,5	-9,3	-12,8

5. Laskennallinen verosaaminen

34,9 miljoonaa euroa laskennallisesta verosaamisesta tulee konsernin Suomen toiminnoista ja suurimmaksi osaksi tappioista, hyllypoistoista ja vähennyskelvottomista korkokuluista. Suomen toimintojen tappioista kirjattun laskennallisen verosaamisen kasvu vuonna 2018 johtui Rauman yksikön käynnistysvaiheen tappioista, jotka ovat luonteeltaan tilapäisiä.

Yhtiö voi pienentää tappioiden vanhenemisen riskiä lykkäämällä verotuksen poistoja. Asteittaisen verosaamisen vähennyksen odotetaan tapahtuvan, kun Turnaround-ohjelman vaikutus alkaa. Onnistuneen osakeannin toteutuksen myötä odotettu korkokulujen lasku tulee myös vaikuttamaan positiivisesti verotettavaan tuloon pidemmällä aikajänteellä.

Laskennalliset verosaamiset odotetaan tulevan käytetyksi alle 10 vuoden aikana. Arvio perustuu nykyiseen kolmivuotiseen liiketoimintasuunnitelmaan, jonka implementointi on tähän mennessä sujunut alkuperäisen tavoitteen mukaisesti. Suunnitelmiin aina liittyvää epävarmuutta on pienennetty arvioimalla erittäin varovainen liiketuloksen kasvu vuonna 2022 ja sen jälkeen. Laskennallisen verosaamisen käyttö perustuu tulevaisuuden verotettaviin tuloihin, ja oletukseen, että verolainsäädännössä ei tapahdu merkittäviä negatiivisia muutoksia. Lisäksi poistojen hyllyttämisellä ja korkojen vähennyskelvottomuudella voidaan nopeuttaa tappioiden käyttöä ennen kuin ne vanhenevat. Hyllypoistoja ja vähennyskelvottomia korkoja voidaan käyttää ikuisesti.

Kirjaamaton laskennallinen verosaaminen Suomessa Q3/2020 lopussa oli 14,9 miljoonaa euroa.

6. Vaihto-omaisuus

(miljoonaa euroa)	1-9/2020	1-9/2019	2019
Aineet ja tarvikkeet	68,4	71,7	59,3
Keskeneräiset tuotteet	4,8	5,1	4,7
Valmiit tuotteet	52,1	45,4	41,8
Muu vaihto-omaisuus	0,4	0,2	0,2
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	1,8	1,5	1,9
Elävät eläimet	5,5	6,9	7,5
Vaihto-omaisuus yhteensä	133,0	130,8	115,5

Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut

(miljoonaa euroa)	30.9.2020	30.9.2019	31.12.2019
Johdannaissopimusten nimellisarvot			
Valuuttajohdannaiset	62,2	48,7	56,7
Korkojohdannaiset	98,1	117,7	98,5
Sähköjohdannaiset	13,1	11,8	12,9
Johdannaissopimusten käyvät arvot			
Valuuttajohdannaiset	0,4	0,1	-0,4
Korkojohdannaiset	-4,2	-7,2	-5,8
Sähköjohdannaiset	-2,3	1,8	0,5

Konsernin muut vastuusitoumukset

(miljoonaa euroa)	30.9.2020	30.9.2019	31.12.2019
Velat, joiden vakuudeksi on annettu pantteja tai kiinnityksiä			
- rahalaitoslainat	74,3	-	-
Omasta velasta			
- Annetut kiinteistökiinnitykset	37,7	-	-
Muiden puolesta annetut			
- takaukset ja muut sitoumukset	7,0	11,4	7,8
Muut omat vastuut			
Leasing- ja vuokravastuut	0,4	0,9	0,7

Konsernin soveltamat käyvän arvon määrittämisperiaatteet toistuvasti käypään arvoon arvostettavista rahoitusinstrumenteista

Johdannaiset

Valuuttatermiinien käyvät arvot määritetään käyttämällä raportointikauden päättymispäivän markkinahintoja vastaavan pituisille sopimuksille. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päättymispäivän markkinakorot. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

(miljoonaa euroa)	30.9.2020	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
- Valuuttajohdannaiset	0,4	-	0,4	-
- Hyödykejohdannaiset	0,1	-	0,1	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	0,1	-	0,1	-
Yhteensä	0,5	-	0,5	-

Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-4,2	-	-4,2	-
- Valuuttajohdannaiset	-0,1	-	-0,1	-
- Hyödykejohdannaiset	-2,4	-	-2,4	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-2,4	-	-2,4	-
Yhteensä	-6,7	-	-6,7	-

(miljoonaa euroa)	30.9.2019	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
- Valuuttajohdannaiset	0,2	-	0,2	-
- Hyödykejohdannaiset	1,9	-	1,9	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	1,9	-	1,9	-
Yhteensä	2,1	-	2,1	-

Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-7,2	-	-7,2	-
- Valuuttajohdannaiset	-0,1	-	-0,1	-
- Hyödykejohdannaiset	-0,1	-	-0,1	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-0,1	-	-0,1	-
Yhteensä	-7,4	-	-7,4	-

Tason 1 instrumenttien käyvät arvot perustuvat markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittävältä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti (hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittävältä osin todennettaviin markkinatietoihin. Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittävältä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksyttävissä arvostusmalleissa.

Liiketoimet lähipiirin kanssa

(miljoonaa euroa)	1-9/2020	1-9/2019	2019
Myynnit osakkuusyhtiöille	7,5	13,7	17,7
Ostot osakkuusyhtiöiltä	25,6	27,1	35,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset osakkuusyhtiöiltä	1,0	3,0	1,6
Ostovelat ja muut velat osakkuusyhtiöille	3,2	2,8	3,0